

Esdoornganzevoet. Foto: Henk van der Sluis.

Esdoornganzevoet

Het geslacht Ganzenvoet (*Chenopodium*) is recent opgesplitst in 7 verschillende geslachten. Esdoornganzevoet staat nu vermeld onder de nieuwe wetenschappelijke naam *Chenopodiastrum hybridum*. De soorten in het geslacht *Chenopodiastrum* zijn éénjarig, hebben geen aromatische klierharen en de meelachtige beharing is alleen bij jonge planten aanwezig. De 5 bloemdekbladen zijn aan de binnenkant generfd en aan de top duidelijk gekield. Kenmerkend voor de Esdoornganzevoet zijn de bladeren met grove, wijd uit elkaar staande tanden, en de losse, nagenoeg onbebladerde bloeiwijze.

Esdoornganzevoet wordt in Nederland als een archeofyt beschouwd. Vondsten uit de 19^e en de eerste helft van de vorige eeuw waren behalve op vuilnis- en mesthopen en in moestuinen vooral gesitueerd op haventerreinen en bij meelfabrieken. Dit doet vermoeden dat de plant hier als graanadventief terecht is gekomen. Esdoornganzevoet groeit op omgewerkte, stikstofrijke gronden, met name in het rivierengebied en de duinstreek. In aardappel- en suikerbietenakkers op klei wordt de plant nog maar weinig aangetroffen. De meeste vindplaatsen bevinden zich tegenwoordig in moestuinen en op braak-

liggende terreinen in het stedelijk gebied en in omgewerkte bermen. Door de onbestendigheid van de groeiplaatsen - in meer dan 90% van de kilometerhokken met waarnemingen is de plant maar in 1 of 2 jaar waargenomen! - is het echter een zeldzame verschijning.

In Noord-Amerika komt een tweelingsoort voor: *Chenopodiastrum simplex*. Deze soort heeft het dubbele aantal chromosomen ($2n=36$), maar lijkt verder als twee druppels water op Esdoornganzevoet. Alleen aan de hand van kenmerken van de rijpe zaden zijn beide soorten te onderscheiden. Bij Esdoornganzevoet is de zaadhuid dof met diepe putjes, bij *C. simplex* zeer fijn gerimpeld, maar nagenoeg glad en glimmend. Herbariummateriaal van deze dubbelganger is in het verleden (1928-1943) verzameld bij een meelfabriek in Wormerveer en langs de Waal bij Weurt en Millingen en pas tientallen jaren later als de Amerikaanse soort herkend. Recente vondsten zijn niet bekend. Mogelijk wordt ze over het hoofd gezien.

Tekst: Ruud Beringen